ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΝΑΥΑΓΙΑ

Τοῦ Ἔρρ. Χαΐνε

Ἐλπίς καὶ ἀγάπη! Ὅλα ἔγειναν συντρίμια κι' ἐγὼ σᾶν ἕνα πτῶμα ποὺ ἡ θάλασσα πέταξε μὲ περιφρόνησι, κοίτομαι ἐκεῖ πέρα, ξαπλωμένος πάνω στὴν ἀκρογιαλιά, πάνω στὴ γυμνὴ καὶ ἀμμοστρωμένη ἀκρογιαλιά.— Μπροστά μου ἁπλώνεται ἡ μεγάλη ἔρημος τῶν νερῶν, πίσω μου δὲν εἶνε παρὰ λύπη κι' ἔξοχία, πάνω ἀπο τὸ κεφάλι μου κυλοῦν τὰ σύννεφα, αὐτὰ τὰ γκρίζα καὶ ἄμορφα παιδιὰ τοῦ ἀνέμου ποὺ ἀπὸ τὴ θάλασσα, μὲ κουβαδες ἀπὸ ὁμίχλη, ἀντλοῦν τὸ νερό, τὸ κουβαλᾶνε μὲ κόπο, καὶ τὸ ξαναφήνουν να πέση στὴ θάλασσα, ἐνασχόληση θλιμένη καὶ μάταιη καὶ ὄχρηστη σᾶν καὶ τὴν ζωή μου.

***

Τὰ κύματα μουρμουρίζουν, οἱ γλάροι κρώζουν, παληὲς ἀναμνήσεις μὲ κυριεύουν, ὄνειρα ξεχασμένα, σβυσμένες εἰκόνες ξανάρχονται, λυπημένες καὶ γλυκές.

***

Στὸ Βορρᾶ βρίσκεται μιὰ ὄμορφη γυναῖκα, βασιλικὰ ὡραία. Ἕνα λευκὸ φόρεμα τυλίγει τὸ λεπτὸ κυπαρισσένιο σῶμα της, ἡ μαῦρες μποῦκλες τῶν μαλλιῶν της, ποὺ ξεχύνονται σᾶν μιὰ τρισευτυχισμένη νύχτα ἀπὸ τὸ κεφάλι της τὸ στεφανωμένο μὲ πλεξίδες, κυκλώνουν καπριτσιόζικα τὸ γλυκὸ καὶ χλωμὸ πρόσωπό της, καὶ μέσα στὸ γλυκὸ καὶ χλωμὸ αὐτὸ πρόσωπο μεγάλα καὶ παντοδύναμα, τὰ μάτια της λάμπουν ὅμοια σᾶν δύο μαύρους ἥλιους.

***

Μαῦροι ἥλιοι πόσες φορὲς μὲ λούσατε μὲ τὶς καταστρεπτικὲς φλόγες τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, καὶ πόσες φορὲς δὲν τρέκλιζα μέσ' στὴ μέθη αὐτοῦ τοῦ πιοτοῦ!

Ἀλλὰ τότε ἕνα χαμόγελο μὲ παιδιακίσια γλύκα φτερούγιζε γύρω ἀπὸ τὰ χείλη της τὰ κοραλλένια τοξευμενα ὑπερήφανα κι' αὐτα τα χείλη ἔβγαζαν χαριτωμένα λογια σᾶν τὸ σεληνόφως, καὶ μυρωμένα σᾶν τὴν ἀνάσα τοῦ τριανταφύλλου. Καὶ ἡ ψυχή μου τότε ὑψώνετο καὶ πετοῦσε μὲ χαρὰ ὡς τὸν οὐρανό.

***

Σιωπῆστε, κύματα, καὶ γλάροι! Εὐτυχία καὶ ἐλπίδα! ἐλπίδα καὶ ἀγάπη! ὅλα τελειώσανε.

Κοίτομαι πάνω στὴ γῆ ἄθλιος ναυαγός, καὶ σφίγγω τὸ φλεγόμενο πρόσωπό μου πάνω στὴν ὑγρὴ ἄμμουδια τῆς ἀκρογιαλιᾶς.

(Ἀπὸ τὴ Θάλασσα τοῦ Βορρᾶ)

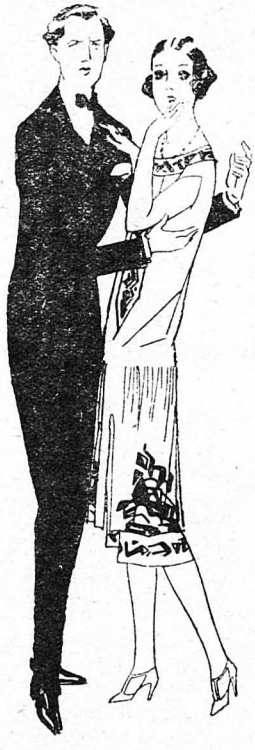

ΤΑ ΓΕΝΕΙΑ ΤΟΥ ΔΑΝΤΗ

Μιὰ λυσσαλέα πολεμικὴ διεξήχθη ἐσχάτως εἰς τὴν Ἰταλίαν μεταξὺ τῶν μελετητῶν τοῦ Δάντη. Τι συνέβαινεν; Ἐπρόκειτο τάχα νὰ καθορισθῇ ἡ αὐθεντικότης κανενὸς κειμένου ἢ ἡ πηγὴ μιᾶς περιόδου τῆς «Θείας Κωμωδίας;» Ὄχι. Τὸ ζήτημα δὲν ἦταν αὐτό. Οἱ διανοούμενοι, εἶχαν χωριστεῖ σὲ δύο στρατόπεδα καὶ οἱ μὲν ἐβεβαίωναν ὅτι ὁ Δάντης εἶχε γένεια, οἱ δὲ ὅτι ἐξυρίζετο, ἄν δὲν ἦτο σπανός. Ἐπί τοῦ ζητήματος τούτου ἐξεφράσθησαν πολλαὶ γνῶμαι καὶ τέλος ἐλύθη ὑπὲρ τῶν πρώτων, ὑπὲρ δηλαδὴ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι λέγουν ὅτι Δάντης εἶχε γένεια. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἐξῆς ἄγνωστον καὶ περιεργοτάτην λεπτομέρειαν. Ὁ Δάντης, ὁ ὁποῖος ἐξυρίζετο ἐπιμελῶς, τόσον ἐλυπήθη διὰ τὸν θάνατον τῆς Βεατρίκης του ὥστε ἀμέλησε τὸν ἑαυτό του καὶ ἄφησε τὰ γένεια του νὰ μεγαλώσουν. Αὐτὸ βέβαια δὲν μειώνει τὸν ποιητήν. Εἴτε μὲ γένεια, εἴτε χωρὶς γένεια ὁ Δάντης παραμένει πάντοτε μέγας.

ΤΑ ΩΡΑΙΟΤΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ὁ Παντερέφσκυ εἰς τὸ Λονδῖνον

Ὁ Μέγας Πολωνὸς πιανίστας Παντερέφσκυ, ὁ ὁποῖος εὐθὺς ὡς ἀνεκηρύχθη ἀνεξάρτητος ἡ πατρίδα του μετὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸ πόλεμο ἐχρημάτισε καὶ πρωθυπουργός της, ἔδωσε πρὸ μηνὸς στὸ Λονδῖνο μεριὰ κονσέρτα γιὰ φιλανθρωπικοὺς σκοπούς, τὸ ὁποῖα προκάλεσαν ὑπὲρ αὐτοῦ ἕναν ἐνθουσιασμὸ ἀπερίγραπτο. Οἱ θαυμασταί του ἀπέκλειαν καθημερινῶς τὴν εἴσοδο τοῦ σιτιοῦ ποὺ διαμένει ὁ ἔνδοξος πιανίστας, τόσο ὥστε μιὰ μέρα ἀναγκάσθηκε νὰ φύγῃ ἀπ τὴ σκάλα τῆς ὑπηρεσίας.

Μόλις βρέθηκε στὸ δρόμο ἀνέπνευσε, εὐτυχὴς γιατὶ ἔνοιωθε ἐπὶ τέλους τὸν ἑαυτό του ἐλεύθερο καὶ ἄγνωστο ἀπ' τοὺς ἄλλους. Στάμάτησε, μάλιστα μ' ἕναν πιστὸ φίλο του ποὺ τὸν συνόδευε, γιὰ νὰ κοιταξῇ ἕναν ἐργάτη ποὺ δούλευε λιθοστρώνοντας ἕνα χαλασμένο μέρος τοῦ δρόμου κι' ἄνοιξε στὸ τέλος καὶ κουβέντα μαζί του.

— Πόσο χαίρομαι ποὺ μιλάω μ' αὐτὸν τὸν καλὸ ἄνθρωπο! εἶπε ὁ Παντερέφσκυ στὸ φίλο του. Αὐτὸς τοὐλάχιστον δὲν ξέρει ποιὸς εἶμαι.

Ἀλλοίμονο ὅμως! Τὴ στιγμὴ ἀκριβῶς ποὺ ὁ μέγας πιανίστας ἔκανε ν' ἀπομακρυνθῇ τὸ φίλο του ὁ ἐργάτης τοῦ φώναξε δυνατά:

— Κύριε Παντερέφσκυ, δὲ θἄχετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ δώσετε τὴ φωτογραφία σας μὲ τὴν ὑπογραφή σας ἀπὸ κάτω;

***

Ἡ Ραχὴλ... ἀνθοπώλις.

Ὅταν ἡ μεγάλη τραγῳδὸς Ραχὴλ ἔγινε δικτὴ στὸ Ὠδεῖον τῶν Παρισίων, ἐπῆγε στὸν καθηγητὴ τῆς ἀπαγγελίας Προβὸ νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ τῆς δώσῃ μερικὰ μαθήματα ἰδιαιτέρως. Ἀλλὰ ὁ καθηγητὴς ὄχι μόνο δὲ θέλησε νὰ τῆς παραδώσῃ μαθήματα, ἀλλὰ καὶ τῆς εἶπε περιφρονητικά:

— Παιδί μου, καλλίτερα θἄκανες νὰ πᾶς νὰ πουλᾷς λουλούδια!

Τὰ σκληρὰ αὐτὰ λόγια ἐπλήγωσαν βαθειὰ τὴν μέλλουσαν μεγάλην τραγῳδόν.

Σὲ λίγο καιρὸ ἕνα βράδυ ἡ Ραχὴλ ἐσημείωσε τὸν πρῶτο μεγάλο της θρίαμβο στὸ ρόλο τῆς Ἑρμιόνης. Ὅταν ἔπεσε ἡ αὐλαία, μετὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως ἡ ἠθοποιὸς ἐγέμισε μὲ λουλούδια τὴν Ἑλληνικὴ χλαμύδα της καὶ κρατώντας την ἐπῆγε στὸν καθηγητὴ ποὺ πρὸ ὀλίγων μηνῶν τὴν εἶχε συμβουλεύσει νὰ γίνῃ ἀνθοπῶλις. Καὶ μὲ κάποια εἰρωνία τοῦ εἶπε:

— Κύριε Προβό, ἀκολούθησα τὴ συμβουλή σας. Καθὼς βλέπετε, πουλῶ λουλούδια· μήπως θέλετε ν' ἀγοράσετε κανένα;

***

Τὸ καλλίτερο ἔργο τοῦ Μπαλζάκ

Ἕνα βράδυ ὁ μεγάλος μυθιστοριογράφος Ὀνορὲ ντὲ Μπαλζὰκ δειπνοῦσε μαζί μὲ ἄλλους λογίους καὶ μ' ἕναν ἔξυπνο συμβολαιογράφο. Ὁ Μπαλζὰκ ἐκεῖνο τὸ βράδυ φαινόταν ἐξαιρετικὰ στενοχωρημένος καὶ σχεδὸν δὲ μιλοῦσε σὲ κανέναν. Ἡ μελαγχολία του ἀποτελοῦσε ἀντίθεση πρὸς τὴ γενικὴ εὐθυμία, τόσην ὥστε ὁ συμβολαιογράφος τοῦ ἔκανε τὴν παρατήρηση.

— Πῶς νὰ μὴν εἶμαι στενοχωρημένος, ἀπάντησε ὁ Μπαλζάκ, στὴν στιγμὴ ποὺ ξέρω ὅτι τὸ πρωὶ πρέπει νὰ πληρώσω χίλια φράγκα καὶ δὲν ἔχω τώρα πεντάρα στὴν τσέπη μου.

— Αὐτὸ εἶνε μόνο; εἶπε ὁ συμβολαιογράφος χαμογελῶντας καὶ ἀμέσως ἔβγαλε τὸ πορτοφόλι του ἀπὸ τὴν τσέπη του.

— Ναί, προσέθεσε, πάρε τὰ χίλια φράγκα καὶ μοῦ τὰ δίνεις ὅταν ἐκδώσῃς τὸ καλλίτερό σου βιβλίο.

Περάσαν τρία χρόνια. Ὁ Μπαλζὰκ εἶχε ξεχάσει ὁλότελα τὸ πρᾶγμα, ὅταν μία μέρα ἔλαβε τὴν ἀκόλουθη ἐπιστολὴ ἐκ μέρους τοῦ δανειστοῦ του:

«Ἀγαπητέ μου Μπαλζάκ, μόλις ἐδιάβασα τὴν «Πληγωμένη Καρδιά». Τὶ ἀριστούργημα! Εἶνε ἀσφαλῶς τὸ καλλίτερό σου ἔργο.

Ὁ Μπαλζὰκ κατάλαβε τὶ σήμαινε αὐτὴ ἡ ἐπιστολή, ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν εἶταν εἰς θέσιν νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑποχρέωσή του ἀπάντησε:

«Ὑπομονή, ἡ «Πληγωμένη Καρδιά» εἶνε ἕνα ἀπὸ τὰ καλὰ ἔργα τοῦ Μπαλζὰκ, δὲν εἶνε ὅμως τὸ καλλίτερο».

Δέκα χρόνια περάσαν κ' ὁ Μπαλζὰκ ἐξέδωσε τοὺς «Φτωχοὺς Γονεῖς» ὅταν ἔλαβε καὶ δεύτερο γράμμα τοῦ Συμβολαιογράφου.

«Δὲ μ' ἐνθαρρύνετε καθόλου, ἀπάντησε τότε ὁ Μπαλζάκ· σᾶς βεβαιῶ ὅτι μπορῶ νὰ γράψω ἔργα πολὺ καλλίτερα ἀκόμη».

ἐπειδὴ στὴν Εὐρώπη ἡ λέπρα προκαλοῦσε τὸν τρόμο...

— Καὶ ὕστερα; ρώτησαν κ' οἱ τρεῖς μαζὶ ἀκροαταὶ τοῦ Μόρεῦ.

— Μῆνες πέρασαν χωρὶς νὰ μάθω τὶ ἀπόγινε. Σ' ἑνάμισυ χρόνο λαβαίνω ἕνα γράμμα ἀπο τὴν Κίνα. Τὸ ἄνοιξα μὲ ἀγωνία. Προήρχετο ἀπὸ τὴν ἴδια καλογρηὰ γιὰ τὴν ὁποία σᾶς μίλησα. Ὁ δυστυχισμένος Φιορέντζο εἶχε πεθάνει κεῖ κάτω ἀπὸ μιὰ φριχτὴ κι' ἄγνωστη ἀρρώστεια. Μὰ δὲν εἶταν λέπρα γιατὶ δὲν εἶχε τὶς ἐκδηλώσεις αὐτῆς τῆς ἀρρώστειας. Πρὶν πεθάνει ἀνάθεσε στὴ μοναχὴ νὰ μὲ εἰδοποιήσει καὶ κείνη, ἐξετέλεσε τὴν τελευταία ἐπιθυμία του. Ὅταν ὁ Μόρεῦ τελείωσε μια γιαγία ἀπλώθηκε στὴν αἴθουσα. Ἡ Νέβε ἄσθμαινε, ὁ Νῖνο ἔτρεμε καὶ ὁ Καλαμπρὲς χαμογελοῦσε μ' εἰρωνία.

Πρώτη ἡ Νέβε μίλησε καὶ εἶπε:

— Φτωχὲ Φιορέντζο! Πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ὅλα μᾶς εἶνε γραμμένα ἀπ' τὴ Μοῖρα. Ὅτι γράφεται δὲν ξεγράφεται!

Ντὲ Χόγιος Γ' Βίνεντ